

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Petra Mikeše a Milana Podhrázkého v právní věci žalobce: **S. B. I. M.**, zastoupený Mgr. M. M., proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 12. 2021, čj. OAM-20/ZA-ZA11-K09-PD1-R2-2017, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 4. 8. 2022, čj. 42 Az 2/2022-32,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žalovaný **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalobci **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Rozhodnutím z 25. 7. 2017, čj. OAM-20/ZA-ZA11-K10-2017, žalovaný podle §14a zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, žalobci udělil od dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí (16. 8. 2017) na dobu 24 měsíců doplňkovou ochranu, a zároveň rozhodl, že se žalobci podle § 12, § 13, a § 14 zákona o azylu mezinárodní ochrana neuděluje. Důvodem pro udělení doplňkové ochrany bylo tehdejší zjištění, že v zemi původu žalobce probíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobci za vážnou újmu, resp. nebylo možné vyloučit, že by žalobce nebyl vystaven hrozbě vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu.

[2] Dne 2. 7. 2019 žalobce v zákonné lhůtě podal žádost o prodloužení doplňkové ochrany. Rozhodnutím z 15. 1. 2020, čj. OAM-20/ZA-ZA11-K09-PD1-2017, žalovaný podle § 53a odst. 4 zákona o azylu rozhodl, že se doplňková ochrana žalobci neprodlužuje, neboť v případě žalobce již pominuly důvody, pro které mu byla doplňková ochrana udělena, a v případě jeho návratu do vlasti mu již nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Žalobu proti tomuto rozhodnutí Krajský soud v Ústí nad Labem zamítl rozsudkem z 2. 12. 2020, čj. 42 Az 3/2020-36. Nejvyšší správní soud však rozsudkem z 18. 3. 2021, čj. 9 Azs 304/2020-30, zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil

k dalšímu řízení. Důvodem byla skutečnost, že zprávy o zemi původu, které shromáždil žalovaný ve správním řízení, nebyly dostatečně aktuální.

[3] V záhlaví uvedeným rozhodnutím žalovaný opět podle § 53a odst. 4 zákona o azylu rozhodl, že se doplňková ochrana žalobci neprodlužuje, neboť v případě žalobce již pominuly důvody, pro které mu byla doplňková ochrana udělena, a v případě jeho návratu do vlasti mu již nehrozí nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu.

[4] Krajský soud v Ústí nad Labem výše uvedeným (nyní napadeným) rozsudkem rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Nejprve shrnul obecná východiska pro rozhodování o prodloužení doplňkové ochrany, jak plynou ze zákona o azylu a judikatury. Zprávy o zemi původu žalobce, které si žalovaný opatřil jako podklady pro své rozhodnutí (bod 16 napadeného rozsudku), shledal aktuálními. Dospěl však k závěru, že z nich není možné učinit závěr, že bezpečnostní situace v zemi původu je uspokojivá a v případě návratu nehrozí žalobci nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu. Konkrétně uvedl, že z Informace OAMP (Irák: Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv) ze 17. 5. 2021 (dále „informace OAMP ze 17. 5. 2021“) a ze zprávy České tiskové kanceláře (Turecko útočilo opět na kurdské radikály u uprchlického tábora v Iráku) z 11. 6. 2021 plyne, že bezpečnostní situace v Iráku je nadále velmi problematická, federální civilní úřady nemají účinnou kontrolu nad všemi bezpečnostními složkami, v zemi dále působí reorganizované uskupení Islámský stát, a turecká armáda vede operace proti kurdským bojovníkům na severu Iráku, přičemž postupuje čím dál více do iráckého vnitrozemí a tyto boje vyhání místní obyvatele a ničí kurdské vesnice, kdy během poslední ofenzivy bylo evakuováno pět desítek vesnic v oblasti. Z podkladů tedy podle krajského soudu není zřejmé, že by civilistům nehrozila v Iráku vážná újma. Podklady ani nejsou dostatečnou oporou pro závěr, že v zemi již neprobíhá žádný ozbrojený konflikt. Závěr žalovaného o podstatné změně situace v Iráku proto nemá oporu ve spise [§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.].

II. Obsah kasační stížnosti

[5] Žalovaný (dále „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu kasační stížností, jíž navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

[6] Podle stěžovatele je kasační stížnost přijatelná, neboť svým významem podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy. V projednávané věci jde o zásadní pochybení při posouzení právní otázky soudem, které by mělo zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[7] Dále v kasační stížnosti zopakoval stěžejní zjištění ze shromážděných podkladů, jež uvedl již v napadeném rozhodnutí. Je přesvědčený, že tyto informace o zemi původu vyvracejí závěr krajského soudu. Plyne z nich totiž, že celková bezpečnostní situace v Iráku sice byla stále do určité míry nestabilní, přesto se podstatným způsobem zlepšila ve prospěch žalobce, který se proto může do Irácké republiky, především guvernorátu Erbil (pozn. NSS: česky Irbíl), vrátit stejně jako již téměř 5 milionů spoluobčanů. Irák se již nenacházel v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu a nebylo ani možné dovodit, že by

pokračování

válkou ochromené irácké státní orgány nebyly schopny poskytovat základní ochranu před všeobecným násilím a cíleným porušováním lidských práv.

[8] Žalobce se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že rozhodoval-li po 31. 3. 2021 před krajským soudem o věci specializovaný samosoudce, a kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou. Při rozhodování o přijatelnosti kasační stížnosti Nejvyšší správní soud vychází z judikturně ustálených kritérií, která pramení ze závěrů usnesení NSS z 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS. Tyto závěry jsou použitelné i po novele s. ř. s. zákonem č. 77/2021 Sb. (usnesení NSS z 5. 8. 2021, čj. 10 Azs 196/2021-30, bod 4).

[10] Kasační stížnost podanou žalovaným správním orgánem lze považovat za přijatelnou, pokud by bylo shledáno zásadní pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva, případně pokud by tento soud nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu (usnesení NSS z 29. 11. 2023, čj. 1 Azs 203/2023-48, bod 9 a tam citovaná judikatura).

[11] Stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti (přesah vlastních zájmů) v zásadním pochybení při posouzení právní otázky soudem, které by mělo zásadní dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[12] Kasační stížnost je nepřijatelná.

[13] Žádná část kasační argumentace podle Nejvyššího správního soudu nezakládá přijatelnost kasační stížnosti. Kasační stížnost nevyvolává otázky, které by dosud nebyly v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešeny nebo byly řešeny rozdílně či vyžadovaly učinit judikturní odklon. Nejedná se ani o případ zásadního pochybení krajského soudu při výkladu hmotného nebo procesního práva. Krajský soud naopak posoudil případ žalobce v souladu s ustálenou judikaturou, od níž Nejvyšší správní soud nemá důvod se odchýlit.

[14] Otázkami, jež stěžovatel učinil předmětem své kasační stížnosti, se Nejvyšší správní soud v rámci své rozhodovací činnosti zaobíral opakovaně. Stěžovatelovy námitky o zlepšení bezpečnostní situace v Iráku, a tedy pominutí hrozícího nebezpečí vážné újmy ve smyslu § 14a zákona o azylu, ke konci roku 2021, nemohou přijatelnost kasační stížnosti založit.

[15] Krajský soud nijak nepopřel, že je nutné poměřovat míru nebezpečí v zemi původu s mírou nebezpečí hrozící přímo žalobci, jak plyne rovněž z ustálené judikatury (stěžovatelem opakovaně citovaný rozsudek NSS z 13. 3. 2009, čj. 5 Azs 28/2008-68, a v něm odkazovaná rozhodnutí Soudního dvora EU). Krajský soud hrozící nebezpečí vážné újmy individualizoval ve vztahu k žalobci na základě místa, ze kterého pochází, tj. guvernátoru Erbil (Irbíl) jako součásti iráckého Kurdistanu na severu země při hranicích s Tureckem.

[16] Nejvyšší správní soud již opakovaně hodnotil situaci v Iráku (resp. v celém regionu) jako složitou, nestabilní a nebezpečnou (rozsudek NSS z 9. 2. 2022, čj. 5 Azs 66/2021-32, body 30-32, a usnesení NSS ze 7. 4. 2022, čj. 5 Azs 286/2021-21, bod 20, ze 7. 4. 2022, čj. 9 Azs 232/2021-33, bod 15, a z 29. 11. 2023, čj. 1 Azs 203/2023-48, bod 13, a v nich citovaná další rozhodnutí). Situace vyplývající ze správního spisu v nynější věci mapující situaci v roce 2021 v místě, ze kterého pochází, tj. guvernátoru Erbil (Irbíl), nepředstavuje žádné zjevné zlepšení ve srovnání se skutečnostmi, z nichž Nejvyšší správní soud vycházel v odkazovaných věcech (především informace OAMP ze 17. 5. 2021 – bod 3 posledně uvedeného usnesení NSS a podrobněji tímto usnesením přezkoumávaný rozsudek Krajského soudu v Ostravě z 11. 9. 2023, čj. 62 Az 21/2022-9, body 10 a 23 a násl.). Tato informace OAMP na str. 4 odkazuje mj. na informaci Evropského podpůrného azylového úřadu (EASO) – Irák: Bezpečnostní situace, z října 2020, jež taktéž potvrzuje závěry krajského soudu o útocích nejen Turecka ale i Íránu v severním Iráku (tj. i v oblasti Erbil), a hovoří dokonce o civilních obětech (str. 18-19), jakož i častých únosech, vraždách a loupežích v této oblasti (str. 78-81).

IV. Závěr a náklady řízení

[17] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a s. ř. s.

[18] O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. (k tomu srov. usnesení rozšířeného senátu NSS z 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, část III. 4., a usnesení NSS z 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, bod 18). Stěžovatel neměl v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalobce jako úspěšný účastník by měl právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, avšak podle obsahu soudního spisu mu žádné náklady v tomto řízení nevznikly. Proto mu Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 19. února 2024

Jitka Zavřelová
předsedkyně senátu